

УДК 517.9

І. Л. Нижник

(Інститут математики НАН України, Київ)

Біжучі обвальні хвилі в дифузійно–кінетичних ланцюгах

irene@imath.kiev.ua

We study traveling avalanche waves in one spatially discrete nonlinear reaction-diffusion lattices. Definition of avalanche waves are given and their existence is proved for the case of a cubic-like piece-wise linear interaction. Analytical expressions of velocities of the avalanche waves and profiles of these waves are obtained.

Вивчаються біжучі обвальні хвилі в просторово–одновимірних нелінійних дифузійно–кінетичних ланцюгах. Дано означення обвальних хвиль і доведено їх існування для випадку бістійкої кусочно–лінійної взаємодії. Наведено аналітичні вирази для швидкості та форми обвальних хвиль.

1. Вступ

Нелінійні дифузійно–кінетичні рівняння є математичними моделями при дослідженні багатьох явищ у фізиці [6, 17, 26], хімії [27, 39], біології [2, 3, 5, 11, 16, 18, 23, 24, 42, 43] та техніці [4, 12–14, 30, 31, 35, 36, 39, 40]. Значна увага приділяється вивченню просторово–дискретних рівнянь, що описують дифузійно пов’язані бістійкі комірки [1, 7, 8, 10, 15, 19–22, 25, 28, 29, 37, 38, 41, 44].

Саме для таких рівнянь в нелінійній динаміці було відкрито ряд феноменів, що не зустрічаються у відповідних рівняннях в частинних похідних другого порядку [1, 7, 9–12, 22, 28, 32, 33]. Так, в роботі [32] описані стійкі стаціонарні розв'язки одновимірних ланцюгів дифузійно пов'язаних комірок з кубічною бістійкою нелінійністю та її кусково-лінійним аналогом. Було показано, що при малих значеннях дифузійної константи кожна комірка може незалежно від інших знаходитись в одному із стійких (або близьких до стійких) станів. Для довільних значень дифузійної константи комірки групуються в кластери, що призводить до існування хаотичних розв'язків. Аналогічно описані стійкі стаціонарні розв'язки у випадку m -стійкої нелінійності [34].

Добре відомо, що у випадку бістійких комірок з несиметричною кубічною нелінійністю існують розповсюджуючі кінкоподібні хвилі [29].

На відміну від хвильових процесів, що описуються гіперболічними рівняннями, для нелінійного дифузійного рівняння явище розповсюдження хвиль із скінченною швидкістю є чисто нелінійним ефектом. Якщо у дифузійному рівнянні

$$\frac{\partial u}{\partial t} = d\Delta u - f(u) \quad (1)$$

нелінійність f бістійка, наприклад, кубічна $f(u) = (u+q)(u^2-1)$, тоді існування бістійких поширюючих кінків для просторово-неперервного рівняння (1) є результатом асиметрії нелінійності f . В такому випадку умова

$$I = \int_{u_-}^{u_+} f(v) dv \neq 0, \quad (2)$$

де $u_- < u_+$ є стійкими положеннями $f(u_{\pm}) = 0$, $f'(u_{\pm}) > 0$, є необхідною та достатньою для існування поширюючих кінків [16]. У випадку, коли дифузійне рівняння (1) – просторово-дискретне, тобто Δ є просторово-дискретним оператором Лапласа, ситуація аналогічна, [29]. Основна відмінність полягає в тому, що для

просторово–дискретних дифузійних систем кінки зовсім не розповсюджуються, коли інтеграл I в (2) достатньо малий. Це добре відомий ефект зупинки розповсюдження хвиль [22, 29]. Якщо нелінійність f бістійка та непарна функція, $u_- = -u_+$ та $u = 0$ – нестійке положення, тоді типова ситуація для розв’язків типу бістійкого фронту є їх стаціонарність. Винятком для цього правила є випадки, коли перед хвильовим фронтом розв’язок належить малому околу нестійкого розв’язку $u = 0$. У такому випадку виникає розповсюджуюча хвиля, хвостова частина якої є стійким стаціонарним розв’язком. Природа появи таких хвиль зовсім відмінна від розповсюджуючих кінків. Механізм розповсюдження цих хвиль подібний до механізму явища падаючого доміно в їх близько вертикально поставленому ланцюжку. Такі хвилі для дискретного просторово–двовимірного нелінійного дифузійного рівняння (1) з кубічною або кусково–лінійною (типу кубічної) нелінійностями вивчені у роботі [33]. В цій роботі автори назвали такі бі- та мета–стійкі розповсюджуючі фронти – обвальними хвилями, щоб підкреслити факт існування станів близьких до нестійких.

В даній роботі детально розглянуті обвальні хвилі для одновимірних ланцюгів.

2. Просторово–одновимірні нелінійні дифузійно–кінетичні ланцюги

Нелінійні просторово–одновимірні дискретні дифузійно–кінетичні рівняння з бістійкою нелінійністю задаються нескінченною системою звичайних диференціальних рівнянь на ланцюгу Z^1

$$\frac{\partial u_n}{\partial t} = d(u_{n+1} + u_{n-1} - 2u_n) - f(u_n), \quad n \in Z^1, \quad (3)$$

де константа $d \geq 0$ – додатній параметр (константа зв’язку або дифузійна константа), що є множником при дискретному Лапла-

сіані, f – бістійка нелінійність, що задається кубічною функцією

$$f(u) = u(u^2 - 1), \quad (4)$$

або кусочно–лінійною функцією

$$f(u) = u - \text{sign } u = \begin{cases} u - 1, & u > 0, \\ u + 1, & u < 0, \\ 0, & u = 0. \end{cases} \quad (5)$$

Рівняння (3) має точні стійкі стаціонарні розв’язки $u_n \equiv 1$ та $u_n \equiv -1$. Ми називатимемо їх тривіальними розв’язками. Тривіальним нестійким розв’язком є стаціонарний розв’язок $u_n \equiv 0$. Нетривіальні рівномірно обмежені стаціонарні розв’язки рівняння (3) задовольняють умову $|u_n| < 1$. Це твердження леми 3.1 в роботі [32]. Обмежений стаціонарний розв’язок u_n рівняння (3) з нелінійністю типу кубічної вигляду (5) є l_2 стійким тоді і лише тоді, коли $u_n \neq 0$ для всіх $n \in \mathbb{Z}^1$. Це твердження леми 3.2 в роботі [32].

Нехай u_n – стійкий стаціонарний розв’язок рівняння (3). Сигнатурну функцію $\hat{u}_n = \text{sign } u_n$ називатимемо скелетом розв’язку u_n . Стійкий стаціонарний розв’язок u_n однозначно визначається своїм скелетом $\hat{u}_n = \text{sign } u_n$, це твердження теореми 3.1 в роботі [32].

Добре відомо, що обмежені стаціонарні розв’язки просторово–неперервного одновимірного аналогу рівняння (3) з кубічною нелінійністю (4) є періодичними розв’язками, а їх границі – кінки [15]. У випадку, коли рівняння (3) з нелінійностями (4) чи (5) є просторово–одновимірне та дискретне, множина стаціонарних розв’язків істотно більша, ніж у неперервному випадку. Дискретне рівняння може мати розв’язком дискретний солітон та навіть дискретні хаотичні розв’язки [32]. Для більш точного опису обмежених стаціонарних розв’язків одновимірного ланцюга (3) застосовується поняття компоненти скелету таких розв’язків. Компонента скелету за означенням – будь–яка максимальна множина

послідовних точок з однаковими значеннями в них скелету. В роботі [32] показано для випадку одновимірних ланцюгів, що довільна сигнатурна функція, всі компоненти якої містять не менше $N(d) = 1/2 + \sqrt{d} \ln(2\sqrt{d})$ точок, є скелетом стійкого стаціонарного розв'язку рівняння (3), і цей розв'язок однозначно визначається своїм скелетом.

Прикладом 2τ -періодичних розв'язків рівняння (3) з нелінійністю (5) можуть слугувати наступні вирази

$$\begin{aligned} u_n &= (-1)^n (1 + 4d)^{-1}, & \tau &= 1, \\ u_n &= (-1)^{[n/2]} (1 + 2d)^{-1}, & \tau &= 2, \end{aligned} \quad (6)$$

де $[n/2]$ – ціла частина від числа $n/2$. Прикладом 2τ -періодичних стаціонарних розв'язків рівняння (3) з нелінійністю (4) можуть слугувати наступні 2τ -періодичні розв'язки

$$\begin{aligned} u_n &= (-1)^n (1 - 4d)^{\frac{1}{2}}, & d < \frac{1}{4} & \tau = 1, \\ u_n &= (-1)^{[n/2]} (1 - 2d)^{\frac{1}{2}}, & d < \frac{1}{2} & \tau = 2. \end{aligned} \quad (7)$$

3. Біжучі кінкоподібні хвилі

Розв'язок одновимірного рівняння (1) називається кінкоподібним, якщо при $x \rightarrow \pm\infty$, $u(x, t) \rightarrow u_{\pm}$, де u_+ і u_- стійкі стаціонарні розв'язки. Як вже вказувалось у вступі, біжучі кінкоподібні хвилі існують лише у випадку несиметричної нелінійності f , коли інтеграл (2) відмінний від нуля. Розглянемо просторово-одновимірне рівняння дифузії вигляду

$$\frac{\partial u}{\partial t} = d \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} - u + \Theta(u) - q\Theta(-u), \quad (8)$$

де $q \geq 1$, а Θ – одинична функція Хевісайда. Нелінійність в (8) кусково-лінійна з двома стійкими положеннями $u_+ = 1$ і $u_- = -q$. При $q > 1$ і довільних $d > 0$ для рівняння (8) існує біжуча кінкоподібна хвиля вигляду

$$u(x, t) = a(x - ct), \quad (9)$$

де

$$a(x) = \begin{cases} 1 - e^{-px}, & x \geq 0, \\ -q(1 - e^{\frac{1}{pd}x}), & x \leq 0, \end{cases} \quad (10)$$

а

$$p = \sqrt{\frac{q}{d}}, \quad c = (q - 1)\sqrt{\frac{d}{q}}. \quad (11)$$

Просторово–дискретним аналогом рівняння (8) є рівняння

$$\frac{\partial u_n}{\partial t} = d(u_{n+1} + u_{n-1} - 2u_n) - u_n + \Theta(u_n) - q\Theta(-u_n). \quad (12)$$

При великих значеннях дифузійної константи d у рівнянні (8) існує кінкоподібний хвильовий розв'язок, який має вигляд

$$u_n(t) = a(n - ct),$$

де функція a подібна до вказаної в (10). Проте, при малих d , або при q , близькому до 1, кінкоподібні хвилі зупиняються, утворюючи стаціонарний розв'язок рівняння (12). Знайдемо умови, коли у рівняння (12) існують стаціонарні кінки. Не порушуючи загальності, можна вважати, що стаціонарний розв'язок рівняння (12) приймає додатні значення при $n > 0$. Але такий стаціонарний розв'язок задовольняє рівняння

$$\begin{aligned} d(u_{n+1} + u_{n-1} - 2u_n) - u_n + 1 &= 0, & n \geq 1, \\ d(u_{n+1} + u_{n-1} - 2u_n) - u_n - q &= 0, & n \leq 0. \end{aligned} \quad (13)$$

Якщо позначити $u_1 = \alpha$, а $u_0 = -\beta$, де числа α і β додатні, то із (13), враховуючи умови $u_n \rightarrow 1$ при $n \rightarrow \infty$, а $u_n \rightarrow -q$ при $n \rightarrow -\infty$, отримуємо

$$u_n = \begin{cases} 1 - (1 + \beta)e^{-pn}, & n \geq 0, \\ -q + (q - \beta)e^{pn}, & n \leq 1, \end{cases} \quad (14)$$

де

$$p = 2 \ln \frac{1 + \sqrt{1 + 4d}}{2\sqrt{d}} \quad (15)$$

є додатнім розв'язком рівняння

$$2 \sinh \frac{p}{2} = \frac{1}{\sqrt{d}}.$$

Умови, що розв'язок (14) при $n = 0$ – від'ємний, а при $n = 1$ – додатній, призводять до наступної умови існування стаціонарного кінка

$$d < \frac{q}{(q-1)^2}. \quad (16)$$

При умові, коли $d > \frac{q}{(q-1)^2}$, виникає кінкоподібна біжуча хвиля. Ця умова еквівалентна умові, що $q > 1 + \frac{1}{2d} + \frac{1}{2d}\sqrt{1+4d}$.

4. Біжучі обвальні хвилі

Розглянемо задачу Коші для одновимірного дифузійно-кінетичного ланцюга (3) із бістійкою нелінійністю f і стійкими розв'язками $u_n \equiv 1$ та $u_n \equiv -1$.

Нехай початкові дані співпадають на додатній півосі зі стаціонарним просторово-періодичним розв'язком u_n^{per} і з тривіальним стійким розв'язком $u_n \equiv -1$ на від'ємній півосі. При досить малих значеннях дифузійної константи d еволюція в часі призводить до певних незначних змін початкових даних і прямування розв'язку до стаціонарного при $t \rightarrow \infty$. Проте, при великих значеннях константи d , як показують числові розрахунки, виникає поступовий почерговий перехід значень із u_n^{per} до -1 . Цей процес переходу значень u_n^{per} із околу нестійкого положення в стійкий стан $u_n \equiv -1$ нагадує ефект падаючого доміно, де падіння з певною швидкістю зміщується вздовж ланцюжка. Це спостереження дає можливість привести наступне означення біжучої обвальної хвилі для рівняння (3).

Означення 1. Розв'язок $u_n(t)$ рівняння (3) з бістійкою нелінійністю (4) або (5) будемо називати біжучою обвальною хвилею, що рухається зі швидкістю c по переходу стаціонарного періодичного розв'язку u_n^{per} в стійкий тривіальний розв'язок $u_n \equiv -1$, якщо для довільного $\varepsilon > 0$ існує такий скінченний інтервал $I_0 = (N_1, N_2)$, що розв'язок $u_n(t)$ зовні інтервалу $I_t = (N_1 + ct, N_2 + ct)$ відрізняється менше, ніж на ε , від u_n^{per} при $n > N_2 + ct$ і від стійкого тривіального розв'язку $u_n \equiv -1$ при $n < N_1 + ct$.

Розглянемо випадок рівняння (3)–(5) і стаціонарний 2-періодичний розв'язок $u_n^{per} = (-1)^n(1+4d)^{-1}$. Існування біжучих обвальних хвиль в цьому випадку впливає із наступної теореми.

Теорема 1. Нехай $u_n^{per} = (-1)^n(1+4d)^{-1}$ – стаціонарний 2-періодичний розв'язок рівняння (3)–(5). Тоді існує таке $d_0 = \frac{1}{2}(1 + \sqrt{2})$, що для кожного значення дифузійної константи $d > d_0$ в рівнянні (3)–(5) існує біжуча обвальна хвиля з певною швидкістю $c = c(d)$ по переходу розв'язку u_n^{per} в тривіальний розв'язок $u_n \equiv -1$. Цей розв'язок можна представити у вигляді

$$u_n(t) = \begin{cases} a_0(n - ct), & n = 2k, \\ a_1(n - ct), & n = 2k - 1, \end{cases} \quad (17)$$

де функції a_0 і a_1 монотонно зростають і задовольняють граничні умови на нескінченності

$$\begin{aligned} a_k(x) &\rightarrow (-1)^k(1+4d)^{-1}, \quad x \rightarrow \infty \\ a_k(x) &\rightarrow -1, \quad x \rightarrow -\infty, \quad (k = 0, 1). \end{aligned} \quad (18)$$

Доведення. Спочатку побудуємо в явному вигляді стійкі стаціонарні розв'язки рівняння (3)–(5), вважаючи, що розв'язок u_n приймає додатні значення лише при парних $n \geq 0$. Нехай $u_0 > 0$,

тоді

$$\begin{aligned} u_n &= (-1)^n(1+4d)^{-1}(1 - (-1)^n e^{-pn}) + u_0 e^{-pn}, \quad n \geq 0, \\ u_n &= -1 + (1+u_0)e^{pn}, \quad n \leq 0, \end{aligned} \quad (19)$$

де значення p визначено в (15), а $u_0 = \frac{\sqrt{1+4d} - 2d}{1+4d}$. Умова $u_0 > 0$ дає обмеження на коефіцієнт дифузії $d < d_0 = \frac{1}{2}(1 + \sqrt{2})$, при якій існує стаціонарний розв'язок. При $d > d_0$ виникає біжуча обвальна хвиля вигляду (17). Підставляючи вираз (17) у рівняння (3)–(5), отримуємо систему для функцій a_0 і a_1 :

$$\begin{aligned} -ca_0'(x) &= d[a_1(x+1) + a_1(x-1) - 2a_0(x)] - a_0(x) + \text{sign}(a_0), \\ -ca_1'(x) &= d[a_0(x+1) + a_0(x-1) - 2a_1(x)] - a_1(x) + \text{sign}(a_1). \end{aligned} \quad (20)$$

Не порушуючи загальності, можна вважати, що $a_1(x) < 0$, а функція $a_0(x)$ приймає додатні значення лише при $x > 0$. В системі (20) перейдемо до нових функцій $w(x)$ і $v(x)$, поклавши

$$w(x) = a_0(x) + a_1(x), \quad v(x) = a_0(x) - a_1(x). \quad (21)$$

Тоді отримуємо окремі рівняння для функцій $w(x)$ і $v(x)$:

$$\begin{aligned} -cw'(x) &= d[w(x+1) + w(x-1) - 2w(x)] - w(x) - 2\Theta(-x), \\ cv'(x) &= d[v(x+1) + v(x-1) + 2v(x)] + v(x) - 2\Theta(x), \end{aligned} \quad (22)$$

де $\Theta(x)$ – одинична функція Хевісайда. Граничні умови (18) трансформуються в граничні умови для функцій $w(x)$ і $v(x)$:

$$\begin{aligned} w(x) &\rightarrow 0, \quad x \rightarrow +\infty, & w(x) &\rightarrow -2, \quad x \rightarrow -\infty, \\ v(x) &\rightarrow 2(1+4d)^{-1}, \quad x \rightarrow +\infty, & v(x) &\rightarrow 0, \quad x \rightarrow -\infty, \\ w(0) &= -v(0) = a_1(0). \end{aligned} \quad (23)$$

Система (23) є лінійною диференціальною різницевою системою із сталими коефіцієнтами. Часткові розв'язки неоднорідної системи на додатній і від'ємній осі мають вигляд $\tilde{w}(x) = 0$ при $x > 0$; $\tilde{w}(x) = -2$ при $x < 0$ $\tilde{v}(x) = 2(1 + 4\pi)$ при $x > 0$ $\tilde{v}(x) = 0$ при $x < 0$. Однорідні рівняння (23) мають розв'язки $w(x) = e^{px}$, де число p є нулем характеристичного рівняння

$$-cp + 1 + 2d = 2d \cosh p. \quad (24)$$

Рівняння (24) має два розв'язки p_1 і p_2 . При великих $d > d_0$ ці розв'язки наближено мають вигляд $p_1 = c^{-1} > 0$ і $p_2 = -\frac{c}{d}$. Розв'язки однорідного рівняння для \tilde{v} мають вигляд $\tilde{v} = e^{p_k x}$, де p_k нулі характеристичного рівняння

$$-cp + 1 + 2d = -2d \cosh p. \quad (25)$$

При великих значеннях $d > d_0$ дійсна частина p_3 і p_4 додатна. Тому неперервний на всій осі розв'язок системи (23) можна представити у вигляді

$$w(x) = \begin{cases} -2(1 + 4d)^{-1} e^{p_2 x}, & x \geq 0, \\ -2 + 2(1 - (1 + 4d)^{-1}) e^{p_1 x}, & x \leq 0, \end{cases} \quad (26)$$

та

$$v(x) = \begin{cases} 2(1 + 4d)^{-1}, & x > 0, \\ -2(1 + 4d) e^{\frac{4d}{c} x}, & x < 0. \end{cases} \quad (27)$$

Умова, що розв'язок $w(x)$ є неперервний в точці $x = 0$, а стрибок похідної $w(+0) - w(-0) = \frac{2}{c}$ дає такий вираз для швидкості

$$c = 2\sqrt{2d}. \quad (28)$$

Враховуючи заміну (21), отримуємо

$$a_0(x) = \frac{1}{2}(w(x) + v(x)), \quad a_1(x) = \frac{1}{2}(w(x) - v(x)). \quad (29)$$

Підставляючи вирази (26) та (27) для $w(x)$ і $v(x)$ у формули (21), отримуємо в явній формі функції $a_0(x)$ та $a_1(x)$. Наближені вирази для цих функцій при великих значеннях d мають наступний вигляд:

$$a_0(x) = \begin{cases} (1 + 4d)^{-1}(1 - e^{-\frac{c}{p}x}), & x \geq 0, \\ -1 + e^{\frac{1}{c}x}, & x \leq 0, \end{cases} \quad (30)$$

$$a_1(x) = \begin{cases} -(1 + 4d)^{-1}(1 + e^{-\frac{c}{p}x}), & x \geq 0, \\ -1 + e^{\frac{1}{c}x} - (1 + 4d)^{-1}(e^{\frac{1}{c}x} + e^{\frac{4d}{c}x}), & x \leq 0. \end{cases} \quad (31)$$

Якщо розв'язок $u_n(t)$ допускає представлення (17) з граничними умовами (18), тоді він згідно з Означенням 1 представляє біжучу обвальну хвилю. Теорема 1 доведена.

Література

- [1] *Afraimovich V. S., Nekorkin V. I.* Chaos of traveling waves in a discrete chain of diffusively coupled maps // *Int. J. Bifur. Chaos* — 1994. — **4**. — P. 631–637.
- [2] *Aronson D. G., Weinberger H. F.* Multidimensional nonlinear diffusion arising in population genetics // *Adv. Math.* — 1978. — **30**. — P. 33–76.
- [3] *Atkinson C., Reuter G. E. H.* Deterministic epidemic waves // *Math. Proc. Camb. Phil. Soc.* — 1976. — **80**. — P. 315–330.
- [4] *Bates P. W., Fife P. C., Ren X., Wang. X.* Traveling waves in a convolution model for phase transitions // *Arch. Rat. Mech. Anal.* — 1997. — **138**. — P. 105–136.
- [5] *Bell J., Cosner C.* Threshold behavior and propagation for nonlinear differential-difference systems motivated by modeling myelinated axons // *Q. Appl. Math.* — 1984. — **42**. — P. 1–14.
- [6] *Cahn J. W., Chow S-N., Van Vleck E. S.* Spatially discrete nonlinear diffusion equations // *Rocky Mount. J. Math.* — 1995. — **25**. — P. 87–118.

- [7] *Cahn J. W., Mallet-Paret J., Van Vleck E. S.* Traveling wave solutions for systems of ODE's on a two-dimensional lattice // *SIAM J. Appl. Math.* — 1999. — **59**. — P. 455–493.
- [8] *Chen X., Guo J-Sh., Wu Ch-Ch.* Traveling waves in discrete periodic media for bistable dynamics // *Arch. Rat. Mech. Anal.* — 2008. — **189**. — P. 189–236.
- [9] *Chow S-N., Mallet-Paret J.* Pattern formation and spatial chaos in lattice dynamical systems - part I // *IEEE Trans. Circuits Syst I* — 1995. — **CAS - 42**(10). — P. 746–751.
- [10] *Chow S-N., Mallet-Paret J., Van Vleck E. S.* Pattern formation and spatial chaos in spatially discrete evolution equations // *Random Comput. Dynam.* — 1996. — **4**. — P. 109–178.
- [11] *Chow S-N., Shen W.* Dynamics in a discrete Nagumo equation: spatial topological chaos // *SIAM J. Appl. Math.* — 1995. — **55**(6). — P. 1764–1781.
- [12] *Chua L. O., Hasler M., Moschytz G., Neirynck J.* Autonomous cellular neural networks: a unified paradigm for pattern formation and active wave propagation // *IEEE Trans. Circuits Syst. I.* — 1995. — **CAS-42**. — P. 559–577.
- [13] *Chua L. O., Yang L.* Cellular neural networks: Theory and practice // *IEEE Trans. Circuits Syst.* — 1988. — **CAS-35**(10). — P. 1257–1290.
- [14] *Crounse K. R., Chua L. O.* Methods for image processing and pattern formation in cellular neural networks: a tutorial // *IEEE Trans. Circuits Syst. I.* — 1995. — **CAS-42**(10). — P. 583–601.
- [15] *Elmer C. E., Van Vleck E. S.* Analysis and computation of traveling wave solutions of bistable differential-difference equations // *Nonlinearity.* — 1999. — **12**. — P. 771–798.
- [16] *Fife P. C.* Mathematical aspects of reacting and diffusing systems in *Lectures Notes in Biomathematics.*—Berlin: ed. Levin S., Springer-Verlag, 1979.
- [17] *Fife P. C.* Diffusive waves in inhomogeneous media // *Proc. Edinburg Math. Soc.* — 1989. — **2**, 32. — P. 291–315.

- [18] *Glass L., Hunter P., McCulloch.* Theory of Heart.—Berlin: Springer-Verlag, 1991.
- [19] *Guo J-Sh., Wu Ch-Ch.* The existence of traveling wave solutions for a bistable three-component lattice dynamical system // Journal of Differential Equations — 2016. — **260**. — P. 1445–1455.
- [20] *Hupkes H. J., Van Vleck E. S.* Negative Diffusion and Traveling Waves in High Dimensional Lattice Systems // SIAM J. Math. Anal. — 2013. — **45**. — P. 1068–1135.
- [21] *Hupkes H. J., Van Vleck E. S.* Traveling Waves for Complete Discretizations of Reaction Diffusion Systems // J. Dyn. Diff. Eqn. — 2015. — P. 1–52.
- [22] *Keener J. P.* Propagation and its failure in coupled systems of discrete excitable cells // SIAM J. Appl. Math. — 1987. — **47(3)**. — P. 556–572.
- [23] *Keener J. P.* The effects of discrete gap junction coupling on propagation in myocardium // J. Theor. Biol. — 1991. — **148**. — P. 49–82.
- [24] *Keener J. P., Sneed J.* Mathematical Physiology. — New York, 1988.
- [25] *Kohonen T.* Self-organizing Maps. — Berlin: Springer-Verlag, 1995.
- [26] *Laplante J. P., Erneux T.* Propagation failure and multiple steady states in an array of diffusion coupled flow reactors // Physica A — 1992. — **188**. — P. 89–98.
- [27] *Laplante J. P., Erneux T.* Propagation failure in arrays of coupled bistable chemical reactors // J. Phys. Chem. — 1992. — **96**. — P. 4931–4934.
- [28] *Mallet-Paret J.* Spatial patterns, spatial chaos, and traveling waves in lattice differential equations in: Stochastic and Spatial Structures of Dynamical Systems, eds. S.J. van Strien and S.M. Verduyn Lunel, North-Holland. — 1996. — P. 105–129.

- [29] *Mallet-Paret J.* The global structure of traveling waves in spatially discrete dynamical systems // J. Dynam. Differential Equations. — 1999. — **11**. — P. 49–128.
- [30] *Marquie P., Binczak J. C., Comte J. C., Michaux B., Bilbault J. M.* Diffusion effects in a nonlinear electrical lattice // Phys. Rev. E — 1998. — **57**. — P. 6075.
- [31] *Nekorkin V. I., Kazantsev V. B., Rulkov N. F., Velarde M. G., Chua L. O.* Homoclinic orbits and solitary waves in a one-dimensional array of Chua's circuits // IEEE Trans. Circuits Syst.I — 1995. — **CAS-42**(10). — P. 785–801.
- [32] *Nizhnik L. P., Nizhnik I. L., Hasler M.* Stable stationary solutions in reaction-diffusion systems consisting of a 1-d array of bistable cells // Int. J. of Bifurcation and Chaos. — 2002. — **2**. — P. 261–279.
- [33] *Nizhnik L. P., Hasler M., Nizhnik I. L.* Traveling avalanche waves in spatially discrete bistable reaction-diffusion systems. — 2002. — Preprint 03-05-115 BiBoS. 21 pp.
- [34] *Nizhnik I. L.* Stable stationary solutions for a reaction-diffusion equation with a multi-stable nonlinearity // Phys. Lett. A — 2006. — **357**. — P. 319–322.
- [35] *Perez-Munuzuri V., Perez-Villar V., Chua L. O.* Traveling wave front and its failure in one-dimensional array of Chua's circuits // J. Circuits, Syst. Comput. — 1993. — **3**. — P. 215–229.
- [36] *Roska T., Chua L. O.* The CNN universal machine: an analogue array computer // IEEE Trans. Circuits Syst. — 1993. — **40**. — P. 163–173.
- [37] *Shen W.* Traveling waves in time almost periodic structures governed by bistable nonlinearities. I. Stability and uniqueness // J. Differential Equations. — 1999. — **159**. — P. 1–54.
- [38] *Sheng W.-J., Li W.-T., Wang Z.-C.* Periodic pyramidal traveling fronts of bistable reaction-diffusion equations with time-periodic nonlinearity // Journal of Differential Equations. — 2012. — **252**. — P. 2388–2424.

-
- [39] *Thiran P.* Dynamics and Self-Organization of Locally Coupled Neural Networks. — Lausanne: Presses Polytechniques et Universitaires Romandes, 1997. — 209 pp.
- [40] *Thiran P., Crouse K. R., Chua L. O., Hasler M.* Pattern formation properties of autonomous cellular neural networks // IEEE Trans. Circuits Syst. — 1995. — **42**. — P. 757–774.
- [41] *Van Vleck E. S., Zhang A.* Competing interactions and traveling wave solutions in lattice differential equations // Communications on Pure and Applied Analysis — 2016. — **15**. — P. 457–475.
- [42] *Zinner B.* Stability of traveling wavefronts for the discrete Nagumo equation // SIAM J. Math. Anal. — 1991. — **22**. — P. 1016–1020.
- [43] *Zinner B.* Existence of traveling wavefront solutions for the discrete Nagumo equation // J. Diff. Eq. — 1992. — **96**. — P. 1–27.
- [44] *Zou W., Zhan M.* Stationary patterns in a discrete bistable reaction-diffusion system: mode analysis // Chin. Phys. B — 2010. — **19**, № 10. — P. 100509–100519.